

הדף היומי בהלכה

יום שני כ"ט בשבט תשע"ו

הלכות תפילה סימן פט עמוד 238

ב'דף היומי בהלכה' הנלמד היום נעסוק בנושא:

האם מותר להתקשר להורים לפני התפילה? • איזו הלכה משמשת כתזכורת להתפלל? • מהו התנאי שיש לעשות לפני תפילה שלא בזמנה?

האם מותר להתקשר להורים לפני התפילה?

מעת שהגיע זמן תפילת שחרית (ראה תקציר לאתמול), אסור לגשת במיוחד אל אדם אחר - כגון ללכת לביתו, או אף לגשת אל מקומו בבית הכנסת - ולברכו לשלום, בברכת 'בוקר טוב', וכדומה; ואף אל הוריו או רבו. ונחלקו הפוסקים אם גם התקשרות טלפונית בכלל האיסור. אולם, אם בלאו הכי הוצרך לעבור בסמוך לביתו - מסיבה המצדיקה את ההליכה לפני התפילה - רשאי לגשת ולברכו, אך לא בברכת שלום, שהיא שמו של ה', ואין ראוי לכבד בו אחרים טרם שמברכים ומתפללים לה'. [סעיף ג' וס"ק ח"ב; ביאורים ומוספים דרשו, 16; וראה ביה"ל ד"ה ואפילו]

איזו הלכה משמשת כתזכורת להתפלל?

הפוגש אדם בדרכו לפני תפילת שחרית, מותר לו מעיקר הדין לברכו לשלום, אך נהגו לשנות מהברכה המקובלת, כדי שהשינוי ישמש כתזכורת לכך שטרם התפלל, ולא יתעסק בדברים אחרים; וכן אסור לכרוע כנגדו לאות שלום. ואם כבר בָּרַךְ חלק מברכות השחר, רשאי לברך לשלום את מי שפוגש בדרכו, או לכרוע כנגדו לאות שלום. ובכל מקרה מותר להשיב שלום למי שברכו לשלום, לברך בברכת 'מזל טוב', וכן לברך לשלום בכל צורה שהיא לפני תפילות מנחה וערבית. [סעיף ג' וס"ק יד, י"ד ו"טז; ביאורים ומוספים דרשו, 15 ו-17; וראה שם, 20]

מהו התנאי שיש לעשות לפני תפילה שלא בזמנה?

כפי שלמדנו אתמול, זמן תפילת העמידה של שחרית לכתחילה הוא עד שלישי היום. ומי שלא התפלל - באונס, בשוגג או במזיד - עד לסוף זמן תפילה, יתפלל לאחר מכן, עד חצות היום. ויש מהפוסקים שכתבו שלא יתפלל, ועל כן בימות החול - שבהם ניתן להתפלל 'תפילת נדבה' (ראה שולחן ערוך סימן קז, סעיף א) - יש להתנות לפני התפילה שאם אסור להתפלל בשעה זו תפילת חובה, תהא התפילה נדבה. ובזמן שבין חצות היום לזמן 'מנחה גדולה' - אסור להתפלל שחרית, ובדיעבד יצא ידי חובה. [סעיף א' וס"ק ז; ביאורים ומוספים דרשו, 11]

אתמול למדנו

- תחילת היום ההלכתי מסומנת בארבע 'תחנות' המופיעות לפי הסדר הבא: עלות השחר, 'האיר המזרח', 'משיכיר', והנץ החמה.
- זמן הקיום של מצוות שזמנן ביום - מתחיל בזמן ש'האיר המזרח', ויש אומרים שבעלות השחר. ויש להחמיר אף בשעת הדחק ואף בדיעבד, מלבד לענין תפילת שחרית, שיתכן כי אין לשוב ולהתפלל.
- זמן תפילת העמידה של שחרית לכתחילה, הוא בעת הנץ החמה, ונמשך עד סוף השליש הראשון של היום. ובדיעבד, אם התפלל לפני הנץ החמה, לאחר זמן 'משהאיר' - יצא ידי חובתו.

מחר נלמד

- מי רשאי לאכול לפני תפילת שחרית?
- אילו משקאות מותר לשתות לפני תפילת שחרית?
- באיזה מקרה מותר לצאת לדרך לפני אחת משלוש התפילות?